

KRZYSZTOF WŁODARCZYK
BISKUP BYDGOSKI

Bydgoszcz, 20 grudnia 2024 r.

N. 675 (2024) Bp

DEKRET OGÓLNY O POSŁUDZE I ŻYCIU DIAKONÓW STAŁYCH W DIECEZJI BYDGOSKIEJ

I.

Postanowienia ogólne

1. Zasady formacji przygotowawczej kandydatów do diakonatu stałego i potem ich posługiwania określają ogólne przepisy Kościoła, a na terenie naszego kraju również odpowiednie wytyczne Konferencji Episkopatu Polski. Niniejszy dekret, wydany w związku z wprowadzeniem 20 grudnia 2023 r. w Diecezji Bydgoskiej diakonatu jako stopnia stałego posługiwania, ma na celu przypomnieć, rozwinąć, doprecyzować i dostosować wybrane zagadnienia oraz unormować status prawny posługi i życia tychże duchownych w kontekście lokalnych potrzeb Diecezji Bydgoskiej.
2. Mężczyzna *ad sacerdotum non destinatus*, który wnosi o dopuszczenie go do formacji, mając poparcie swojej wspólnoty wyrażone pisemnie przez jej proboszcza (albo innego proboszcza), który zapewni o jego przydatności dla posługi Kościoła, w myśl kan. 1025 §2 KPK, a następnie prosi o udzielenie mu święceń diakonatu, poprzez same te akty akceptuje bez zastrzeżeń treść niniejszego dekretu. Po przyjęciu zaś święceń diakonatu zostaje nimi związany na mocy świętego posłuszeństwa swojemu biskupowi diecezjalnemu.
3. Zgłoszenie kandydata do Ośrodka Formacji Diakonów Stałych Diecezji Bydgoskiej:
  - a) Jeśli kandydat do diakonatu stałego jest żonaty, do przyjęcia przez niego święceń wymagana jest zgoda żony. Aby ta zgoda była wyrażona świadomie, już na etapie wstępnym formacji kandydatów powinno odbyć się odpowiednie spotkanie formacyjne dla ich małżonek, podczas których zapoznają się one z zasadami formacji przygotowawczej, a następnie charakterem posługi i życia diakonów stałych. Zgodę na święcenia diakonatu dla swojego męża żona wyraża pisemnie, wobec kapłana odpowiedzialnego za formację kandydatów do diakonatu stałego, bez obecności innych osób, w tym małżonka. Wyrażając zgodę na przyjęcie święceń przez męża, żona potwierdza również, że zapoznała się z treścią niniejszego dekretu oraz załączonej do niego instrukcji i akceptuje je bez zastrzeżeń. W podobny sposób czyni to przed przyjęciem przez małżonka posług stałych.
  - b) Jeśli kandydat jest celibatariuszem powinien z pomocą swojego kierownika duchowego i spowiednika rozeznaczyć w sposób pewny powołanie do życia w celibacie. Kandydat celibatariusz, który przyjmie święcenia diakonatu, nie może zawrzeć związku małżeńskiego.

- c) Kandydat, który owdowiał przed przyjęciem święceń powinien wykazać się stałością ludzką i duchową w swoim stanie życia oraz zagwarantować gotowość zapewnienia odpowiedniej opieki rodzinnej i chrześcijańskiej swoim dzieciom, o których wychowanie ma się najpierw zatroszczyć. Jeśli przyjmie święcenia jako wdowiec, nie może później zawrzeć małżeństwa, podobnie jak diakon, który owdowieje po święceniach, chyba że uzyska dyspensę Stolicy Apostolskiej.
4. Do formacji w Diecezji Bydgoskiej mogą być dopuszczeni mężczyźni w takim stanie zdrowia fizycznego i psychicznego, który umożliwi im właściwe wypełnianie obowiązków stanu diakańskiego oraz w takim wieku, by przed przyjęciem święceń:
- a) Kandydaci nieżonaci mieli skończone 35 lat życia, lecz nie więcej niż 60 lat;
- b) Kandydaci żonaci mieli skończone 35 lat życia i nie więcej niż 60 lat oraz posiadali co najmniej 5-letni staż trwającego małżeństwa (KPK kan. 1031 §2; RFD 35; WKEP 27);

Ponieważ posługa diakona stałego stanowi w Diecezji Bydgoskiej *novum*, pośród mężczyzn – wiernych tej diecezji – mogą znajdować się i tacy, którzy pragnienie odbycia formacji do diakonatu stałego wyrażają od wielu lat i dotąd nie mogło ono zostać zrealizowane z powodu jej braku, a obecnie przekroczyli już górną granicę wieku podaną powyżej. Aby umożliwić również im rozeznanie powołania oraz ewentualną jego realizację, szczególnie w pierwszych latach funkcjonowania diakonatu stałego w Diecezji Bydgoskiej, przewiduje się możliwość udzielania dyspensy od górnej granicy wieku wobec aspirantów o zadowalającej kondycji zdrowotnej i intelektualnej.

5. Podstawowym powołaniem żonatego diakona stałego pozostaje jego powołanie do bycia mężem i ojcem oraz do budowania Kościoła Domowego, który jest pierwszym miejscem życia wiarą i duchowego rozwoju. Jedynie pod warunkiem zachowania nienaruszonym i bez uszczerbku dla tego powołania, diakon stały może spełniać posługę w Kościele. Dlatego żonaty diakon stały nie może zostać obciążony zadaniami, których charakter i ciężar mogłyby przynieść szkodę jego życiu małżeńskiemu i rodzinnemu. Nie może też całkowicie zrezygnować z czynnego wypełniania posług związanych z przyjętymi święczeniami.
6. Oczekuje się, że żonaty diakon stały i jego żona będą żywym przykładem wierności i nierozzerwalności małżeństwa chrześcijańskiego, a ich życie świadectwem tego, jak obowiązki rodzinne, praca i posługiwanie mogą być zharmonizowane w służbie misji Kościoła (por. WKEP 61; RFD 56; DMD 81).
7. W celu umożliwienia żonatemu diakonowi stałemu uzgodnienia i realizacji zrównoważonej, i harmonijnej relacji pomiędzy życiem rodzinnym, zawodowym i kościelnym odpowiedzialni za formację powinni zagwarantować, że będzie ona ogarniać także jego małżonkę i dzieci, do czego mają prawo (zob. RFD 56, DMD 61).
8. Z chwilą przyjęcia święceń diakon stały staje się duchowym inkardynowanym do Diecezji Bydgoskiej (KPK kan. 266) oraz nabywa wszystkie uprawnienia i zobowiązania określone w kan. 273-289 KPK (WKEP 88). W tym wszystkim, co dotyczy duszpasterstwa, sprawowania publicznego kultu Bożego oraz dzieł apostołatu, diakon stały będzie wykonywał swoją posługę pod władzą Biskupa Bydgoskiego (por. DMD 4).

II.

Formacja do diakonatu stałego i formacja stała

9. Na Biskupie Bydgoskim spoczywa obowiązek troski o formację diakonów. W jego imieniu, zachowując zarazem w istotnym stopniu osobisty udział biskupa, za formację stałą odpowiada Wikariusz Biskupi ds. Formacji Stałej Duchowieństwa. Dzieło formacji kandydatów do diakonatu stałego prowadzi Ośrodek Formacji Diakonów Stałych Diecezji Bydgoskiej, powołany przez Biskupa Bydgoskiego. Spotkania formacyjne odbywają się według ustalonego terminarza. Kandydaci do diakonatu stałego etapami realizują poszczególne punkty formacji duchowej, intelektualnej i pastoralnej pod kierunkiem dyrektora Ośrodka, zgodnie z obowiązującym programem formacyjnym. Każdemu aspirantowi i kandydatowi towarzyszy na tej drodze prezbiter, wyznaczony przez Biskupa Bydgoskiego, oraz kierownik duchowy, proponowany przez aspiranta lub kandydata i zatwierdzony przez Biskupa Bydgoskiego.
10. Program formacji obowiązujący wszystkich kandydatów opisany został w Instrukcji do niniejszego Dekretu i trwa przynajmniej trzy lata, nie wliczając okresu propedeutycznego.
11. Przyjęcie święceń diakonatu jest zwieńczeniem intensywnego okresu przygotowań, a równocześnie początkiem nowego etapu życia, które od tej pory będzie w sposób szczególny poświęcone służbie Bogu, ludziom i Kościołowi. Aby temu sprostać, diakon stały musi kontynuować formację w taki sposób, by „powołanie «do» diakonatu” przemieniło się w „powołanie «w» diakonacie”.
12. Formacja stała diakona obejmuje przede wszystkim ciągly proces jego osobistego nawrócenia, wzrostu w wierze i formacji intelektualnej, które dokonują się przez udział we wszystkich formach spotkań, rekolekcji i zjazdów – zgodnie z każdorazowo przekazywanym przez Wikariusza Biskupiego harmonogramem.

III.

Potrójny wymiar posługi diakona stałego. Szczegółowe obowiązki zlecone przez Biskupa

13. Posługa diakańska ma potrójny wymiar i obejmuje „posługę liturgii, słowa i miłości” (KK 29). Jest bardzo istotne, aby proboszcz parafii lub przełożony instytucji kościelnej, do której diakon stały jest skierowany, umożliwił mu, stosownie do jego możliwości, realizowanie powołania w każdym z tych wymiarów, inspirował i był również otwarty na jego inicjatywy (zob. DMD 40).
14. Posługą najbardziej typową dla diakona (por. RFD 9), w duchu królewskiej misji Chrystusa i Kościoła, jest poświęcenie się dziełom miłosierdzia i pomocy potrzebującym (por. KK 29), animowanie wspólnoty lub różnorodnych działań kościelnych, zwłaszcza charytatywnych. Zgodnie z WKEP 14 posługa ta nie może jednak sprowadzać się do zwykłej pomocy społecznej.
15. Istotnym zadaniem diakona stałego jest udział w prorockiej misji Kościoła przez głoszenie wiernym słowa Bożego zawartego w Piśmie Świętym oraz przez nauczanie i napominanie Ludu Bożego (por. KK 29; RFD 9, WKEP 13). Dlatego diakon stały, zgodnie z ustaleniami miejscowego duszpasterza, bierze udział w zadaniu głoszenia homilii podczas liturgii. Może także spełniać swoją posługę w pracy katechetycznej przy kościele lub zgodnie z przepisami i posiadanymi uprawnieniami także w szkole, w której może być zatrudniony na zwykłych zasadach, na podstawie misji kanonicznej.

16. W zakresie kapłańskiej misji Kościoła diakon stały wypełnia także zadanie uświęcania poprzez wierność modlitwie liturgicznej, uroczyste udzielanie chrztu, udzielanie Komunii Świętej, asystowanie i błogosławienie w imieniu Kościoła związkom małżeńskim, przewodniczenie obrzędom żałobnym i pogrzebowym oraz sprawowanie sakramentaliów (por. KK 29; RFD 9). Diakon stały pełni swoją posługę również wobec chorych w ich domach lub miejscach opieki medycznej, znosi im Komunię Świętą, sprawuje nad nimi błogosławieństwa oraz modli się z nimi. W razie konieczności pomaga proboszczowi w odwiedzinach duszpasterskich oraz prowadzeniu grup duszpasterskich w parafii. Posługa diakona ma swój początek i dopełnienie w Eucharystii.
17. W sposób szczególny diakon stały pozostaje do dyspozycji Biskupa Bydgoskiego w posłudze liturgicznej, nade wszystko podczas celebracji, którym przewodniczy biskup podczas uroczystych liturgii w kościele katedralnym i poza nim. Diakon stały powinien uczestniczyć w liturgii, której przewodniczy biskup obecny na terenie którejś z parafii dekanatu, w którym mieszka diakon stały, bądź w jej pobliżu. Ponadto diakon stały pozostaje do dyspozycji Biskupa Bydgoskiego w tym wszystkim co odnosi się do dzieł *Caritas* w diecezji oraz inicjatywach związanych z głoszeniem słowa Bożego.
18. Po udzieleniu święceń diakonatu Biskup Bydgoski w dekrecie nadania urzędu duszpasterskiego diakonowi stałemu uściśla zadania, zakres terytorialny lub personalny, w ramach którego będzie sprawował on swoją posługę. Przez złożone przyrzeczenie czci i posłuszeństwa Biskupowi Bydgoskiemu diakon stały zobowiązuje się do pokornego przyjmowania i wiernego wypełniania powierzonych mu zadań (KPK kan. 274 §2; WKEP 89).
19. Biskup Bydgoski wskazuje proboszcza bezpośrednio odpowiedzialnego za działania duszpasterskie diakona stałego. Wskazany prezbiter ustala zakres tych działań z samym diakonem, a także z miejscowym duchowieństwem i innymi współpracownikami duszpasterskimi. Oprócz istniejących potrzeb duszpasterskich bierze pod uwagę również odpowiedni czas na modlitwę, rozważanie słowa Bożego, studium i troskę o bliźnich, a także prawa żony i dzieci żonatego diakona.
20. Jeśli obowiązki zawodowe na to pozwalają, diakon stały bierze udział w odpowiednich konferencjach dla duchowieństwa na poziomie parafii, dekanatu i diecezji.
21. Diakon stały na miarę swoich możliwości powinien często uczestniczyć w Ofierze eucharystycznej, codziennie czytać Pismo Święte, adorować Najświętszy Sakrament, oddawać się rozmyślaniu, często przystępować do sakramentu pokuty i pojednania, oddawać szczególną cześć Bogurodzicy Dziewicy oraz wiernie i niestrudzenie wypełniać swoje obowiązki pasterskiej posługi (kan. 276 KPK). Diakon stały jest zobowiązany do udziału w rekolekcjach organizowanych w ramach formacji stałej oraz do codziennego odmawiania Jutrznii i Nieszporów (por. KPK kan. 276 § 3° i 4°). Zachęca się do możliwie częstego odmawiania całej Liturgii Godzin.

IV.

Utrzymanie, wynagrodzenie, praca zawodowa i ubezpieczenie diakonów stałych. Urlop, czas wolny, emerytura i zwolnienie z obowiązków diakona stałego

22. W Diecezji Bydgoskiej diakon stały pracuje zarobkowo w swoim własnym zawodzie i jest zobowiązany zaspokoić potrzeby materialne swoje i swojej rodziny, chyba że w poszczególnych przypadkach Biskup

Bydgoski zdecyduje inaczej, stosując się do zaleceń Konferencji Episkopatu w sprawach dotyczących wynagrodzenia diakona stałego i ubezpieczeń społecznych.

23. Kiedy diakon stały sam troszczy się o potrzeby bytowe swoje i swojej rodziny, zarządzając im z dochodów wynikających z własnej pracy zawodowej lub emerytury, a za posługę diakańską nie otrzymuje stałego wynagrodzenia, ma prawo do zwrotu od parafii lub jednostki, w której posługuje, wszelkich kosztów ponoszonych z racji pełnienia posługi (por. DMD 20). Diakon stały, który z racji swojej posługi otrzymał ofiarę (np. przy okazji głoszonych przez niego rekolekcji, odwiedzin u chorych, pogrzebu), ma prawo zachować dla siebie jej całość lub jego część, zgodnie z intencją ofiarodawcy i ustaleniami poczynionymi z bezpośrednim przełożonym.
24. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, postanawia się, co następuje:
- a) diakon stały po przyjęciu święceń jest kierowany do posługi w parafii miejsca zamieszkania bądź innej, wskazanej przez Biskupa Bydgoskiego, albo do tej, której proboszcz skierował kandydata na formację przygotowawczą;
  - b) jeśli diakon stały zmieni miejsce zamieszkania w ramach diecezji, a zmiana ta będzie stanowiła niedogodność dla dalszego posługiwania w dotychczasowej parafii, np. z powodu czasu czy kosztu dojazdów, zwróci się on z prośbą o zmianę do Biskupa Bydgoskiego, który w porozumieniu z proboszczami, dekretem wskaże nowe miejsce posługiwania;
  - c) jeżeli diakon stały zmieni miejsce zamieszkania na znajdujące się w innej diecezji, to zgodnie z kan. 265-272 KPK jego posługa będzie wymagała uregulowania z biskupem nowej diecezji zamieszkania. W takim wypadku diakon stały informuje Biskupa Bydgoskiego o zmianie miejsca pobytu i opuszczeniu diecezji oraz zgłasza się do biskupa nowej diecezji zamieszkania, by ustalić z nim zasady dotyczące pełnienia jego diakańskiej posługi; biskup tej diecezji nie jest zobowiązany do zapewnienia diakonowi stałemu wykonywania jego posługi w takim samym zakresie, jak to było w Diecezji Bydgoskiej. Kwestie związane z inkardynacją diakona stałego do innej diecezji regulują kanony 267-272 KPK.
25. Stałe obowiązki poza parafią wskazaną w dekrete nadania urzędu duszpasterskiego diakon stały może podjąć jedynie za zgodą Biskupa Bydgoskiego. O ile zaś nie zostało to określone wprost w dekrete i nie będzie się wiązało z zaniedbaniem obowiązków rodzinnych lub duszpasterskich wobec stałego miejsca posługiwania, diakon stały może okazjonalnie pomagać duszpastersko (np. przyjmując zastępstwo, wygłaszając rekolekcje) w innym miejscu (parafii, ośrodku) niż to, do którego został posłany, również poza Diecezją Bydgoską. Posługi liturgiczne diakon stały może wypełniać, jeśli zostanie do nich dopuszczony po zweryfikowaniu tożsamości przez proboszcza lub rektora miejscowego kościoła. Jeśli chce okazjonalnie posługiwać na terenie diecezji, w której nie został wprowadzony diakonat stały, musi uzyskać na to pozwolenie biskupa danej diecezji, zwracając się do właściwej Kurii diecezjalnej. Jeżeli diakon stały pragnie dla słusznej przyczyny przez pewien czas pełnić swoją posługę w innej diecezji niż diecezja inkardynacji, powinien uzyskać pisemną zgodę obu biskupów (DMD 3).
26. Zakazuje się diakonom stałym wszystkich czynności wymienionych w kan. 285 § 1 i 2 KPK, a także czynnego udziału w partiach politycznych, przyjmowania publicznych urzędów władzy świeckiej oraz kierowania związkami zawodowymi, chyba że Biskup Bydgoski wyrazi na to zgodę (KPK kan. 287 § 2).

Diakon stały nie może przyjmować publicznych urzędów, z którymi łączy się udział w wykonywaniu władzy świeckiej (por. kan. 285 § 3).

27. Jeśli diakon stały zmienia wykonywany zawód, to jest zobowiązany poinformować o tym Biskupa Bydgoskiego, który może wyrazić sprzeciw wobec takich aktywności zawodowych diakona stałego, które nie licują z jego stanem. Nie do pogodzenia z posługą diakona stałego są czynności, zawody, zadania i funkcje niewłaściwe ze względu na powagę i skuteczność jego posługi duchowej i duszpasterskiej. Ocena tego rodzaju zaangażowania należy do Biskupa Bydgoskiego.
28. Diakon stały ma obowiązek korzystania z systemu ubezpieczeń społecznych, gdyż w przypadku utraty pracy przez diakona stałego Diecezja Bydgoska nie ma obowiązku zatrudnienia go. Jednak jeśli diakon stały nie posiadałby żadnych innych źródeł utrzymania, Diecezja Bydgoska – ze względu na więzy wynikające z inkardynacji – może przyjść mu z pomocą, zgodnie z chrześcijańską *caritas* (por. DMD 20, WKEP 93.4). Wyrazem troski Diecezji Bydgoskiej jest upewnienie się, aby diakon stały miał właściwie zabezpieczoną opiekę społeczną na wypadek, gdyby został dotknięty chorobą lub niezdolnością do pracy, także ze względu na wiek (por. KPK kan. 281 § 2, WKEP 94, DMD 16). Wyrazem tej troski w Diecezji Bydgoskiej jest wymóg, aby diakon stały przed przyjęciem święceń należał do odpowiedniej instytucji ubezpieczeniowej, która w sytuacji jego niezdolności do pracy (lub śmierci) udzieliłaby pomocy jemu oraz jego żonie i dzieciom (zob. WKEP 93.3, DMD 20). Stosowne zaświadczenie o korzystaniu z systemu ubezpieczeń społecznych należy przedłożyć przed przystąpieniem do święceń.
29. Aby mieć możliwość oddalenia się z diecezji na czas powyżej jednego miesiąca, diakon stały powinien posiadać zezwolenie Biskupa Bydgoskiego. Krótsze okresy nieobecności ustala ze swoim bezpośrednim przełożonym. (KPK, kan. 283 §1; DMD 14). Niezależnie od powyższego, każdego roku diakonowi stałemu przysługuje również prawo do odpowiedniego okresu czasu wolnego, który powinien być uzgodniony z bezpośrednim przełożonym.
30. Święcenia diakonatu wyciskają charakter sakramentalny, jednak może dojść do utraty stanu duchownego w sytuacjach określonych w KPK kan. 290-293 (DMD 21; WKEP 92).
31. Diakon stały na początku roku kalendarzowego, w którym kończy 75. rok życia, powinien przekazać Biskupowi Bydgoskiemu prośbę o zwolnienie z pełnionej służby. Z uzasadnionych powodów Biskup może wcześniej odwołać diakona stałego lub zdecydować o przyjęciu jego rezygnacji w terminie późniejszym. Po przyjęciu rezygnacji, w zależności od stanu zdrowia, diakon stały może dalej wykonywać niektóre czynności wynikające ze święceń. Za przyzwoleniem Biskupa Bydgoskiego może brać udział w dniach skupienia dla duchownych i spotkaniach formacyjnych.

V.

Strój oraz tytuł diakona stałego

32. **Podczas pełnienia funkcji liturgicznych** diakon stały używa stroju zgodnie z rubrykami ksiąg liturgicznych i innymi przepisami liturgicznymi, stosując się do postanowień Konferencji Episkopatu Polski w tym zakresie. Zwyczajnym strojem liturgicznym diakona stałego jest alba, uzupełniona w razie potrzeby humerałem i paskiem, oraz stuła odpowiedniego koloru, zawieszona na lewym ramieniu i poprowadzona ukośnie przez piersi do prawego boku, gdzie będzie spięta lub związana; Podczas cele-

bracji Mszy Świętej, w której diakon stały posługuje, jest to dalmatyka w odpowiednim kolorze liturgicznym lub kapa – w przypadku przewodniczenia niektórym czynnościom liturgicznym.

Postanawia się, że w Diecezji Bydgoskiej diakon stały ma prawo zakładać sutannę z koloratką, komżą i stulą przewiazaną na sposób właściwy diakonowi. Jest to jednak zasadne tylko wtedy, gdy diakon stały celebrowe obrzędy pogrzebu na cmentarzu, gdy odwiedza chorych z Komunią świętą (w tym z Wiatykiem) w ich domach oraz w szpitalach, kiedy sprawuje błogosławieństwa i poświęcenia poza budynkiem kościoła, podczas wizyty duszpasterskiej (kolędy) oraz – za zgodą Biskupa Bydgoskiego - podczas posługiwania w liturgii dawnej.

33. **Podczas wypełniania pozaliturgicznych zadań duszpasterskich** diakon stały posługuje ubrany w odświętny strój świecki, z przypiętą odznaką diakona stałego. W zależności od uzgodnień z Biskupem Bydgoskim i właściwym przełożonym, pewne czynności diakon stały może wykonywać w tzw. stroju krótkim, np. pełniąc dyżury w kancelarii parafialnej, czy też prowadząc katechezę. Choć duchowni mają obowiązek noszenia na co dzień odpowiedniego stroju kościelnego (KPK kan. 284), to diakoni stali są z niego wyłączeni (KPK kan. 288). Poza pełnieniem czynności liturgicznych diakona stałego obowiązuje odpowiedni, godny strój świecki z przypiętą odznaką diakona stałego (por. WKEP 90).

VI.

Pogrzeb zmarłego diakona stałego

34. W przypadku śmierci diakona stałego rodzina zmarłego powinna zostać otoczona szczególną troską. Życzenia zmarłego diakona stałego, jego żony i dzieci w odniesieniu do organizacji pogrzebu bezwzględnie należy wziąć pod uwagę w pierwszej kolejności.
35. Miejsce pochówku – jeśli nie zostało ustalone przez diakona stałego za życia i określone w testamencie – wybierają żona, dzieci lub krewni. Uroczystości żałobne, w porozumieniu z rodziną zmarłego, przygotowuje proboszcz parafii dotychczasowego posługiwania diakona stałego. Zgodnie ze zwyczajem – jeśli taka była wola zmarłego – diakona można pochować w szatach liturgicznych a na trumnie położyć fioletową stulę na sposób, w jaki ją nosi diakon oraz Ewangeliarz. Podczas pożegnania przy grobie należy zapewnić pierwszeństwo najbliższej rodzinie.

VII.

Postanowienie końcowe

36. Wszystkie kwestie sporne lub nieokreślone przez prawo Kościoła i niniejszy dekret w odniesieniu do diakonów stałych posługujących w Diecezji Bydgoskiej rozstrzyga Biskup Bydgoski.
37. Dekret wchodzi w życie 20 grudnia 2024 r. i jest promulgowany przez zamieszczenie go na stronie internetowej Diecezji Bydgoskiej.

Ks. prał. Grzegorz Nowak
Kancierz Kurii

Krzysztof Włodarczyk
Biskup Bydgoski